

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงานและมาตรการการ
ป้องกันการทุจริต ในการปฏิบัติงาน

โรงพยาบาลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในองค์กร เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจขององค์กร แล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงขององค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ เพื่อเป็นหลักประกันถึงประสิทธิภาพขององค์กร การประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน เป็นเพื่อจัดทำแผนและมาตรการป้องกันความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ลดการสูญเสียและลดความสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้องค์กรเสียหายมากขึ้น โรงพยาบาลแม่ลาน้อย เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และเป็นเพื่อเป็นการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน และเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ของบุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็น "ระบบ" และการให้บริการที่มีมาตรฐานและมีความเป็นธรรม ที่มุ่งเน้นในการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต

การประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเพื่อจัดทำมาตรการป้องกันหรือแผนป้องกันความเสี่ยงนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบงานของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่องค์กรที่ปลอดการทุจริต และบรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายขององค์กรต่อไป

คณะกรรมการบริหารและจัดการความเสี่ยง

สารบัญ

หน้า

บทนำ	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๓
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๓
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๕
ระดับความเสี่ยง	๖
การประเมินการควบคุมการเสี่ยง	๗
แผนบริหารความเสี่ยง	๘
การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๐
การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๑๑
การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๓

ส่วนที่ ๑

๑. บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยมียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่จะเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ กล่าวคือ “ประเทศไทยมีความมั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ ในประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดตัวชี้วัดไว้ว่า ในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ประเทศไทยต้องมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index-CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๗๓ คะแนน (คะแนนเต็ม ๑๐๐) เพื่อให้บรรลุผลดังกล่าวจึงได้นำผลการประเมิน ITA ไปกำหนดเป็นตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายไว้ว่า หน่วยงานที่ร่วมการประเมิน ITA ทั้งหมด (ร้อยละ ๑๐๐) ต้องได้คะแนน ๙๐ คะแนนขึ้นไป โดยในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๙-๒๕๗๐ ได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ประเทศไทยต้องมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ ของหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมิน ITA ทั้งหมด (ร้อยละ ๑๐๐) ต้องได้คะแนน ๘๕ ขึ้นไป

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ถูกยกระดับให้เป็นกลไกและเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในระดับสากล ซึ่งเป็นเครื่องมือในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index :CPI) ของประเทศ

๒. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร

๑. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
๒. เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
๔. เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกันการพิจารณาความเสี่ยงการกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ (committee of sponsoring organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน coso เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (control environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ กระบวนการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมความควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication)

- หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสมทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โรงพยาบาลแม่ลาน้อย มีการประเมินการปฏิบัติงานที่มีโอกาสการเกิดทุจริต ๘ ด้าน ดังนี้

๑. ด้าน การรับ – จ่ายเงิน
๒. ด้าน การบันทึกบัญชีรับ – จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน
๓. ด้าน การจัดซื้อจัดจ้างและการจ้างบริการ
๔. ด้านการตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์
๕. ด้านการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ
๖. ด้านการจัดทำโครงการต่าง ๆ
๗. ด้านการเบิกค่าตอบแทน
๘. ด้าน การใช้รถราชการ
๙. ด้านการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

ตารางระบุความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	know factor ความเสี่ยงที่เคยเกิด	Unknow factor ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด
๑. ด้าน การรับ – จ่ายเงิน ๑.๑ ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง ๑.๒ นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ		√ √
๒. ด้าน การจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง		√
๓. ด้านการตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์ วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ		√ √
๔. ด้านการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ มีการเรียกรับค่าผลประโยชน์จากการสอบคัดเลือก เข้าทำงาน		√
๕. ด้านการจัดทำโครงการต่าง ๆ ๕.๑ ไม่มีการจัดอบรมจริง ๕.๒ มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการอบรมไม่ ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง ๕.๓ นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	√ √	√
๖. ด้านการเบิกค่าตอบแทน - เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง	√	
๘. ด้าน การใช้รถราชการ - เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง		√
๙. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตาม สิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	√	

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้อุบายหรือมาตรการระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีแดง : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีส้ม : เป็นความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สีเขียว	สีเหลือง	สีส้ม	
๑. ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง	√			
๒. นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ		√		
๓. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง		√		
๔. วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ		√		
๕. มีการเรียกรับค่าผลประโยชน์จากการสอบคัดเลือกเข้าทำงาน	√			
๖. ไม่มีการจัดอบรมจริง	√			
๗. นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว		√		
๘. มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการอบรมไม่ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง		√		
๙. เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง		√		
๑๐. เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง		√		
๑๑. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก		√		

ขั้นตอนที่ ๓ ระดับความเสี่ยง
ตารางระดับความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความจำเป็น ของการระวัง	ระดับ ความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น x รุนแรง
๑. ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง	๑	๒	๓
๒. นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ	๑	๒	๒
๓. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	๑	๒	๒
๔. วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ	๒	๒	๔
๕. มีการเรียกรับค่าผลประโยชน์จากการสอบ คัดเลือกเข้าทำงาน	๑	๒	๒
๖. ไม่มีการจัดอบรมจริง	๒	๒	๔
๗. นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	๑	๑	๑
๘. มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการอบรมไม่ ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง	๒	๒	๔
๙. เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง	๒	๒	๔
๑๐. เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง	๑	๒	๒
๑๑. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงิน ราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่า พาหนะ ค่าที่พัก	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โรงพยาบาลแม่ลาน้อย ได้นำค่าความเสี่ยงรวม (ความจำเป็นxความรุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งที่ยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อยการจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ตารางที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง	ดี	✓		
๒. นำใบส่งของที่เคยกเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ	ดี		✓	
๓. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	ดี		✓	
๔. วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ	ดี		✓	
๕. มีการเรียกรับค่าผลประโยชน์จากการสอบคัดเลือกเข้าทำงาน	ดี	✓		
๖. ไม่มีการจัดอบรมจริง	ดี	✓		
๗. นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	ดี		✓	
๘. มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการอบรมไม่ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง	ดี		✓	

๙. นำวัสดุงานโครงการไปใช้ส่วนตัว	พอใช้	✓		
๑๐. เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง	ดี		✓	
๑๑. เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง และนำไปเติมรถส่วนตัว	ดี		✓	
๑๒. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	พอใช้		✓	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ตาราง ๕ แผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
๑	. นำใบสั่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ	๑. จัดทำทะเบียนคุมเอกสารใบสั่งของ/ใบแจ้งหนี้ ทุกฉบับก่อนทำการเอกสารขออนุมัติ ๒. บัณฑิตรายาง “คุมเบิกแล้ว” ในเอกสารใบสั่งของ/ใบแจ้งหนี้ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อ จัดจ้าง อย่างเคร่งครัด
๒	. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	ให้มีเอกสารเทียบราคา / อ้างอิง ราคากลาง
๓	. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	เน้นย้ำกรรมการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด กรณี รายการวัสดุไม่ตรงกับรายการสั่งซื้อ ห้ามทำการตรวจรับ และให้รายงานทุกครั้ง กรณีพบว่าพัสดุไม่ตรงกับรายการที่สั่งซื้อ
๔	นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	๑. จัดทำทะเบียนคุมวัสดุในโครงการ มีการตรวจนับ/ลงทะเบียนการจ่าย มีผู้รับ/ผู้จ่าย เอกสาร อ้างอิงประกอบการจ่าย ๒. เสริมสร้างคุณธรรม ให้แก่บุคลากร แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
๕	. มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการ	๑. ให้จัดทำหนังสือแจ้งการอบรม และตอบรับการอบรม แนบประกอบการ

	อบรมไม่ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง	ยืมเงินไปดำเนินการในโครงการ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
๖	.เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง	ให้มีขั้นตอนการตรวจสอบ การเบิกจ่าย จาก ผู้ควบคุม ไม่ต่ำกว่า ๒ ระดับ ก่อนการเบิกจ่าย และมีการรับรองการตรวจสอบ และลงลายมือชื่อหัวหน้าผู้ควบคุมและตรวจสอบ
๗.	๑๒. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	ปฏิบัติตามแนวทางระบบควบคุมภายในของหน่วยงาน และ๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด
๘.	ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง	ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงินและการคลัง อย่างเคร่งครัด
๑๐.	เติมน้ำมันรถยนต์ของทางราชการไม่ครบตามใบสั่งและนำไปเติมรถส่วนตัว	. ควบคุม กำกับ ดูแลข้าราชการ และบุคลากรให้ปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อร้องเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด
๑๑.	ไม่มีการจัดอบรมจริง	. ควบคุม กำกับ ดูแลข้าราชการ และบุคลากรให้ปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อร้องเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางการจัดรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันความเสี่ยง ด้านการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	๑. การพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุของแต่ละ กลุ่มงาน ๒. ส่งเสริมคุณธรรมและวัฒนธรรม ความโปร่งใส	๑. นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไป เบิกซ้ำ ๒. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความ เป็นจริง ๓. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่า ความเป็นจริง ๔. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็น เท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	√		
๒.	๑. การพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุของแต่ละ กลุ่มงาน ๒. ส่งเสริมคุณธรรมและวัฒนธรรม ความโปร่งใส ๓. ส่งเสริมค่านิยมต่อต้านทุจริต ๔. การออกแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ บุคลากรยึดปฏิบัติ	๑. นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว ๒. มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้า รับการอบรมไม่ครบ แต่เบิก ค่าอาหาร/อาหารว่าง ๓. เติมน้ำมันรถยนต์ราชการไม่ ครบตามใบสั่งและนำไปเติมนรถ ส่วนตัว ๔. ออกใบเสร็จไม่ตรงกับความเป็นจริง ๕. ไม่มีการอบรมจริง			

เพื่อติดตามการเฝ้าระวัง เป็นการระดมการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผน
บริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือ
แก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป
ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง ดังนี้

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทันทีตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/

กิจกรรมที่เตรียมไว้แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง
น้อยลงกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม
เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่า
ระดับ ๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

๗.๑ สถานะสี แดง Red เกินกว่ายอมรับได้ ไม่มีพบความเสี่ยงทุจริต

๗.๒ สถานะสีเหลือง Yellow เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑..นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ	ให้มีเอกสารเทียบราคา /อ้างอิง ราคากลาง
๒. พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	เน้นย้ำกรรมการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด กรณี รายการวัสดุไม่ตรงกับรายการสั่งซื้อ ห้ามทำการตรวจรับ และให้ รายงานทุกครั้งกรณีพบว่าพัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ
๓. วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ	๑.จัดทำทะเบียนคุมวัสดุในโครงการ มีการตรวจนับ/ลงทะเบียนการ จ่าย มีผู้รับ/ผู้จ่าย เอกสาร อ้างอิงประกอบการจ่าย ๒. เสริมสร้างคุณธรรม ให้แก่บุคลากร แยกแยะผลประโยชน์ส่วน ตนกับประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการถือ ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
๔.นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	ปฏิบัติตามแนวทางระบบควบคุมภายในของหน่วยงาน และ๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด
๕..มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการ อบรมไม่ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง	ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามระเบียบ การเบิกจ่ายการเงินและการคลัง อย่างเคร่งครัด
๖. เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง	๑.จัดทำทะเบียนคุมเอกสารใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ทุกฉบับก่อนทำ การเอกสารขออนุมัติ ๒. ป้อนตาราง “คุมเบิกแล้ว” ในเอกสารใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อ

	จัดจ้าง อย่างเคร่งครัด
๗.. เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	ให้มีเอกสารเทียบราคา /อ้างอิง ราคากลาง

๗.๓ สถานะสีเขียว Green ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑. ออกใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงกับเงินที่รับจริง	๑.จัดทำทะเบียนคุมเอกสารใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ทุกฉบับก่อนทำการเอกสารขออนุมัติ ๒. ป้อนตาราง “คุมเบิกแล้ว” ในเอกสารใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด
๕. มีการเรียกรับค่าผลประโยชน์จากการสอบคัดเลือกเข้าทำงาน	๑.ให้จัดทำหนังสือแจ้งการอบรม และตอบรับการอบรม แนบประกอบการยื่นเงินไปดำเนินการในโครงการ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
๖. ไม่มีการจัดอบรมจริง	ให้มีขั้นตอนการตรวจสอบ การเบิกจ่าย จาก ผู้ควบคุม ไม่ต่ำกว่า ๒ ระดับ ก่อนการเบิกจ่าย และมีการรับรองการตรวจสอบ และลงลายมือชื่อหัวหน้าผู้ควบคุมและตรวจสอบ
๙. เบิกค่าตอบแทนไม่ตรงกับการปฏิบัติงานจริง	. ควบคุม กำกับ ดูแลข้าราชการ และบุคลากรให้ปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อร้องเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
ตารางการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่			
	สีเขียว	สีเหลือง	สีแดง
๑	นำใบส่งของที่เคยเบิกแล้วไปเบิกซ้ำ	-	-
๒	พัสดุที่จัดซื้อมีราคาสูงกว่าความเป็นจริง	-	-
๓	วัสดุไม่ตรงกับรายการที่จัดซื้อ	-	-
๔	นำวัสดุในโครงการไปใช้ส่วนตัว	-	-
๕	มีการอบรม แต่จำนวนคนเข้ารับการอบรมไม่ครบ แต่เบิกค่าอาหาร/อาหารว่าง	-	-
๖	เติมน้ำมันรถไม่เต็มจำนวนตามใบสั่ง	-	-
๗	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	-	-
